

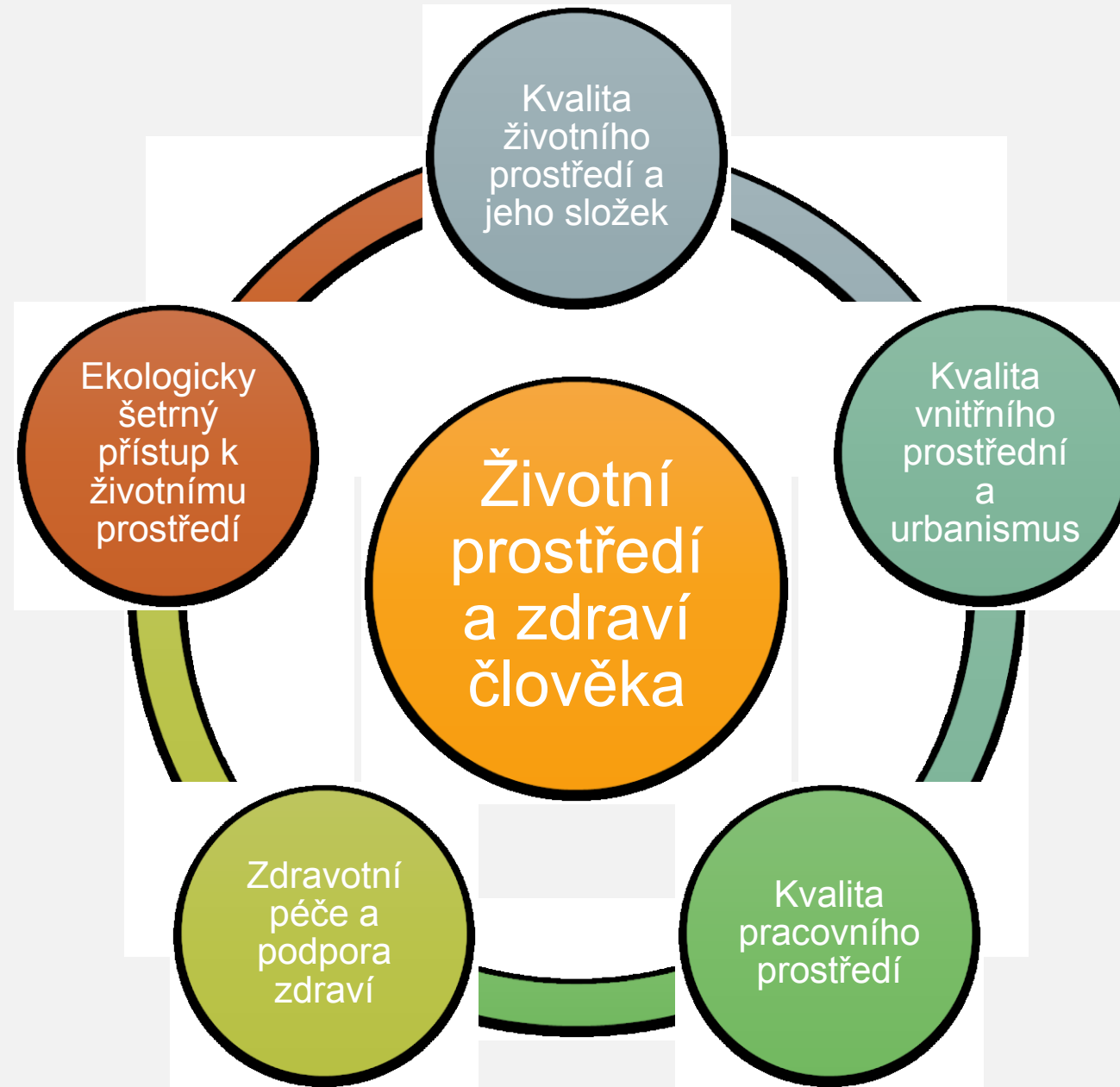
OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ZDRAVÍ ČLOVĚKA.
EKOLOGICKY ŠETRNÝ PŘÍSTUP K ŽIVOTNÍMU
PROSTŘEDÍ.
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ.
EKOLOGICKY ŠETRNÉ VÝROBKY A POTRAVINY.

JUDr. Jana Tkáčiková, Ph.D.

EEA: ŽIVOTNÍ
PROSTŘEDÍ A
ZDRAVÍ

[HTTPS://WWW.
EEA.EUROPA.
EU/CS/THEME
S/HUMAN/INTR](https://www.eea.europa.eu/cs/theme/s/human/intr)
o

- Čisté životní prostředí má pro lidské zdraví a dobré životní podmínky zásadní význam. Zároveň však může být životní prostředí zdrojem zátěžových faktorů s negativním dopadem na zdraví, jakými jsou například znečištění ovzduší, hluk a nebezpečné chemické látky. Na zdraví obyvatel EU nepříznivě působí rovněž změna klimatu, a to prostřednictvím vln veder, povodní a změn ve způsobu šíření infekčních nemocí. V širším kontextu mohou změna klimatu, úbytek biologické rozmanitosti a degradace půdy zhoršit životní podmínky lidí tím, že ohrožují možnost poskytování ekosystémových služeb, například přístupu k pitné vodě a potravinám.

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV A MONITORING ZDRAVÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- **zdravotní důsledky a rizika znečištěného ovzduší**
 - kvalita venkovního ovzduší.
 - Monitoring vnitřního prostředí a ovzduší
- **zdravotní důsledky a rizika znečištěné pitné vody**
 - Jakost pitné vody v síti veřejných vodovodů
 - Monitoring indikátorů poškození zdraví z konzumace pitné vody
 - Jakost pitné vody ve veřejných a komerčně využívaných studních
 - Monitoring kvality rekreačních vod ve volné přírodě
- **zdravotní důsledky a rušivé účinky hluku**
- **zdravotní důsledky zátěže lidského organismu chemickými látkami z potravinových řetězců, dietární expozice**
 - Vzorkování potravin reprezentujících obvyklou dietu populace v ČR
 - Hodnocení přívodu nutrientů
 - monitoring hygienické a zdravotní nezávadnosti potravin v ČR
 - Dietární expozice chemickým látkám
- **biologický monitoring**
 - sledování zátěže obyvatelstva chemickým látkám z životního prostředí (, polychlorované bifenyly, bromové zpomalovače hoření, toxické kovy, ftaláty, pesticidy)
 - Sledování koncentrace prvků nezbytných pro lidské zdraví (Vitamin d, jód,...)
- **zdravotní stav obyvatelstva**
 - Alergická onemocnění, obezita, pohybové aktivity a stravovací návyky, respirační obtíže, krevní tlak,...
- **zdravotní rizika pracovních podmínek a jejich důsledky**
 - Monitorování expozice na základě údajů z kategorizace prací a pracovišť
 - Registr profesionálních expozic karcinogenům REGEX
 - Monitorování zdravotních účinků – Národní zdravotní registr nemocí z povolání

PREVENCE
NEMOCÍ,
PODPORA A
OCHRANA
ZDRAVÍ
SPECIFICKÝ
CÍL ZDRAVÍ
2030

- Dílčí cíl a opatření k dosažení specifického cíle
 - Ochrana zdraví obyvatel ČR v kontextu environmentálních rizik (chemické látky, nadměrná hluková zátěž, projevy změny klimatu apod.)
 - Rozvoj hygienických registrů
 - Edukace veřejnosti o možných škodlivých vlivech životního a pracovního prostředí
 - Edukace veřejnosti ohledně zdravého životního stylu
 - Monitorování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky

NZIP.CZ NÁRODNÍ ZDRAVOTNICKÝ INFORMAČNÍ PORTÁL

- *Cílem je poskytovat laické veřejnosti informace z oblasti zdravotnictví, za které ručí vybraní odborníci na danou problematiku v ČR.*
- *NZIP přináší ověřené a garantované informace, na které se můžete spolehnout.*
- *Mj. v oblasti prevence a zdravého životního stylu*
 - <https://www.nzip.cz/modul/prevence-zdravy-zivotni-styl>

Balení potravin a zdraví

Hračky a zdraví

Kojení

Obezita

Očkování (vakcinace)

Odpočinek, relaxace a sport

Podpora zdraví

Pohybová aktivita

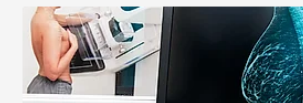
Prevence kardiovaskulárních onemocnění

Preventivní prohlídky

Rodiče a děti

Screening

Sexuální zdraví

Spotřebitelské výrobky a zdraví

Těhotenství a porod

Výživa nemocných

Výživa zdravé populace

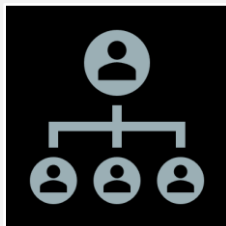

Závislosti a návykové látky

Životní prostředí a zdraví

EKOLOGICKY ŠETRNÝ PŘÍSTUP K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ.

Společenská odpovědnost organizací

Udržitelné zemědělské hospodaření
Environmentální systémy řízení (EMAS)
Environmentální technologie a ekoinovace
Ekologicky šetrné výrobky, ekodesign a ekoznačení
Ekologizace kanceláří

Šetrná veřejná správa

Ekologizace kanceláří
Zelené úřadování
[Zelené veřejné zakázky](#)

Udržitelné chování jednotlivců

Ekologicky šetrná domácnost
Ekologické potraviny
Udržitelná móda

DOBROVOLNÉ ENVIRONMENTÁLNÍ AKTIVITY SOUKROMÝCH I VEŘEJNÝCH ORGANIZACÍ A JEDNOTLIVCŮ

Není stanovena povinnost jejich uplatňování

- Určitá míra standardizace

Preventivní působení

Politická i ekonomická podpora

- Vazba [na cíle udržitelného rozvoje](#) (SUMMIT OSN 2015)
- Součást [strategického rámce ČR 2030](#)
- <https://www.cr2030.cz/zavazky/>
 - *NA TÉTO STRÁNCE NAJDETE INSPIRACI, JAK LIDÉ V ČESKU ŽIJÍ UDRŽITELNĚ KAŽDÝ DEN. A MŮŽETE SE SAMI ZAPOJIT!*

MULTIFUNKČNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ

Produkční funkce

Environmentální funkce

Ostatní: historická, kulturní, estetická, vzdělávací, rekreativní funkce

<https://bio-thueringen.de/wp-content/uploads/2019/05/The-Textbook-CZ.pdf>

Sociální a demografická funkce

UDRŽITELNÉ ZEMĚDĚLSKÉ HOSPODAŘENÍ.

Udržitelné zemědělství v EU

- https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/sustainability_cs

Způsoby udržitelného zemědělského hospodaření

- Integrované zemědělství
 - Integrovaná produkce [zeleniny](#), [ovoce](#), [vinné révy](#)
- Ekologické zemědělství
- Jiné Alternativní formy zemědělství
 - Např. [permakultura](#), [biodynamické zemědělství](#), [agrolesnické systémy](#)

Agroekologický přístup

- *Optimalizuje vztahy mezi rostlinami, zvířaty, lidmi a prostředím, přičemž zohledňuje sociální hledisko nezbytné pro udržitelný a férový potravinový systém (FAO)*
- Navrhování dlouhodobě udržitelných zemědělských systémů
 - https://eagri.cz/public/web/file/661372/eip_agri_brochure_agro_ecology_2020_cz_web.pdf

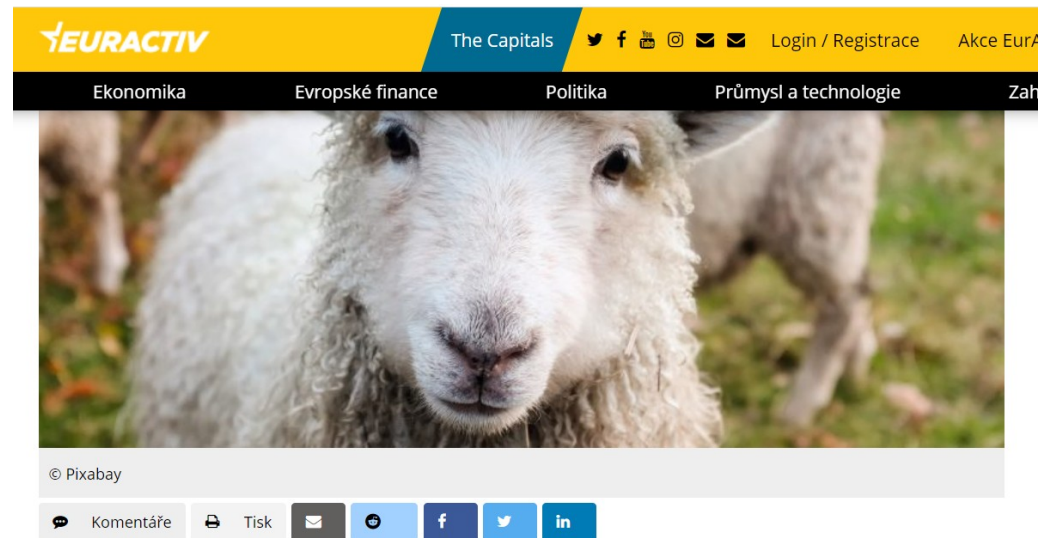

Ekologické zemědělství řeší řadu současných problémů české krajiny

📅 18. května 2018

Přečtete si rozhovor s manažerkou PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců Kateřinou Urbánkovou o tom, jak se daří ekologickému zemědělství v Česku, které biopotraviny mají čeští spotřebitelé nejradši, proč patří bioprodukty do škol a jaké benefity má ekologické zemědělství pro krajinu a zemědělce.

Evropská komise dnes zveřejnila plán, jak podpořit ekologické zemědělství v Evropské unii a dosáhnout tak cíle strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“, podle nějž má čtvrtina zemědělské půdy v EU do roku 2030 sloužit pro ekologické zemědělství. Komise chce ekologické zemědělství více finančně podpořit a zlepšit informovanost Evropanů o organických produktech.

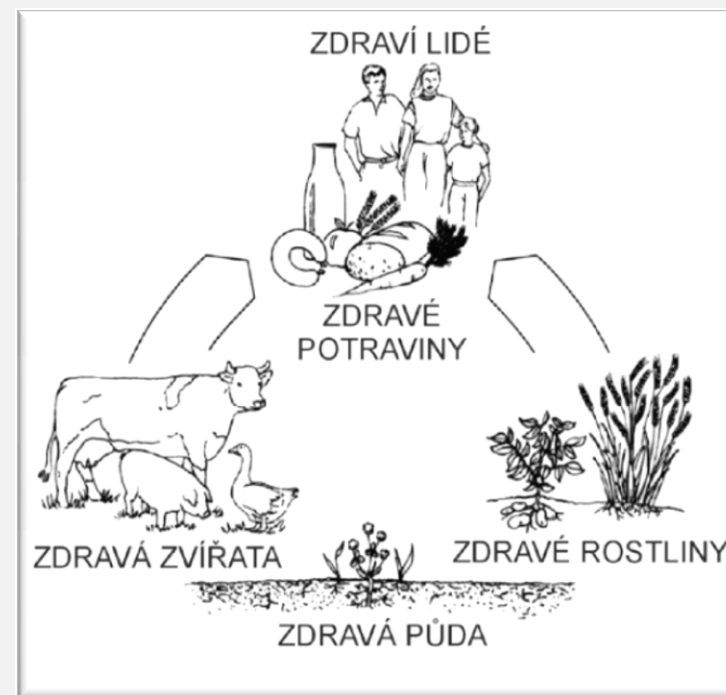

EKOLOGICKÉ
ZEMĚDĚLSTVÍ
|

- Význam ekologického zemědělství
 - Zajištění specifického trhu ve vazbě na spotřebitelskou poptávku po ekologických produktech
 - veřejně dostupné statky přispívající k ochraně životního prostředí a dobrým životním podmínkám zvířat, i k rozvoji venkova.
- Právně regulovaný způsob udržitelného zemědělství – Jednotná unijní právní regulace
 - https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming_cs
 - Součást společné zemědělské politiky EU ↔ integrace cílů environmentální politiky EU
 - součást politiky jakosti zemědělských produktů EU

CÍLE EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

- přispívat k ochraně životního prostředí a klimatu
- zachovávat dlouhodobou úrodnost půdy
- přispívat k vysoké míře biologické rozmanitosti
- významným způsobem přispívat k netoxickému životnímu prostředí
- přispívat k dodržování přísných norem pro dobré životní podmínky zvířat a zejména uspokojovat jejich druhově specifické etologické potřeby
- podporovat krátké distribuční kanály a místní produkci v různých oblastech Unie
- podporovat zachování vzácných nebo původních plemen, jimž hrozí vyhynutí
- přispívat k rozšiřování nabídky rostlinného genetického materiálu přizpůsobeného specifickým potřebám a cílům ekologického zemědělství
- přispívat k vysoké míře biologické rozmanitosti, a to zejména za použití různého rostlinného genetického materiálu, jako je ekologický heterogenní materiál a ekologické odrůdy vhodné pro ekologickou produkci
- podporovat rozvoj ekologických šlechtitelských činností s cílem přispět k zajištění příznivých hospodářských vyhlídek sektoru ekologické produkce.

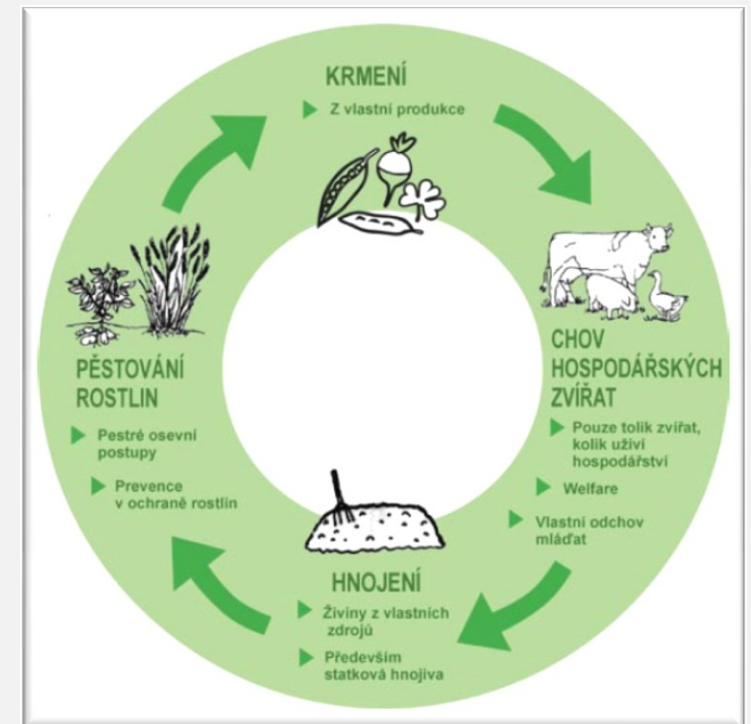

ZÁSADY SYSTÉMU ŘÍZENÍ EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

- respektování přírodních systémů a cyklů a zachování a zlepšení stavu půdy, vody a vzduchu, zdraví rostlin a zvířat a rovnováhy mezi nimi
- zachování přírodních krajinných prvků, jako jsou lokality přírodního dědictví
- odpovědné využívání energie a přírodních zdrojů, jako je voda, půda, organická hmota a vzduch
- produkce vysoce kvalitních potravin a jiných produktů zemědělství a akvakultury, které odpovídají spotřebitelské poptávce po zboží vyrobeném za použití postupů, jež nepoškozují životní prostředí, zdraví lidí, rostlin ani zvířat a ani dobré životní podmínky zvířat
- zajištění integrity ekologické produkce ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce potravin a krmiva
- v případě potřeby a v rámci právního rámce přizpůsobení procesu produkce s ohledem na hygienickou situaci, regionální rozdíly v ekologické rovnováze, klimatické a místní podmínky, stupně rozvoje a zvláštní chovatelské postupy
- vyloučení klonování zvířat, chovu uměle vzniklých polyploidních živočichů a ionizujícího záření z celého ekologického potravinového řetězce
- dodržování vysoké úrovně dobrých životních podmínek zvířat při respektování jejich druhově specifických potřeb

ZÁSADY SYSTÉMU ŘÍZENÍ EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

- vhodné koncipování a řízení biologických procesů na základě ekologických systémů využívajících přírodní zdroje, které jsou danému systému řízení vlastní, a to pomocí metod, které
 - využívají živé organismy a mechanické metody produkce
 - provozují pěstování plodin a živočišnou výrobu vázané na půdu nebo provozují akvakulturu, která je v souladu se zásadou udržitelného využívání vodních zdrojů
 - vylučují používání GMO, produktů získaných z GMO a produktů získaných za použití GMO, s výjimkou veterinárních léčivých přípravků
 - jsou založeny na posouzení rizik a případně na použití bezpečnostních a preventivních opatření
- omezení využívání vnějších vstupů; pokud jsou zapotřebí vnější vstupy nebo pokud neexistují vhodné řídicí postupy a metody podle výše uvedeného, omezí se vnější vstupy na
 - vstupy z ekologické produkce; v případě rozmnožovacího materiálu rostlin se upřednostní odrůdy vybrané pro svou schopnost splňovat specifické potřeby a cíle ekologického zemědělství
 - přírodní látky nebo látky z nich odvozené
 - minerální hnojiva s nízkou rozpustností

UDRŽITELNÉ ZEMĚDĚLSKÉ HOSPODAŘENÍ JAK NA TO?

- Rádce pro zodpovědné vlastníky půdy
 - <https://www.nadacepartnerstvi.cz/Radce-pro-vlastniky-pudy>
- Moderní environmentálně šetrné zemědělství má něco pro každého
 - <https://www.booksgipes.cz/moderni-environmentalne-setrne-zemedelstvi>
- K zamyšlení: (NE)potřebujeme ministerstvo pro udržitelný rozvoj?
 - <https://ekolist.cz/cz/publicistika/nazory-a-komentare/jann-farsky-chceme-ministerstvo-pro-udrzitelny-rozvoj>

Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj

DOBROVOLNÉ ENVIRONMENTÁLNÍ DOHODY

- Smluvní závazky mezi orgány veřejné správy a znečišťovateli
- Nad rámec právně stanovených povinností
- Omezování znečištění životního prostředí
- Např.
 - <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/dobrovolne-dohody-v-oblasti-energeticke-ucinnosti--257513/>
 - https://www.msk.cz/cs/temata/zivotni_prostredi/dobrovolne-dohody-5002/

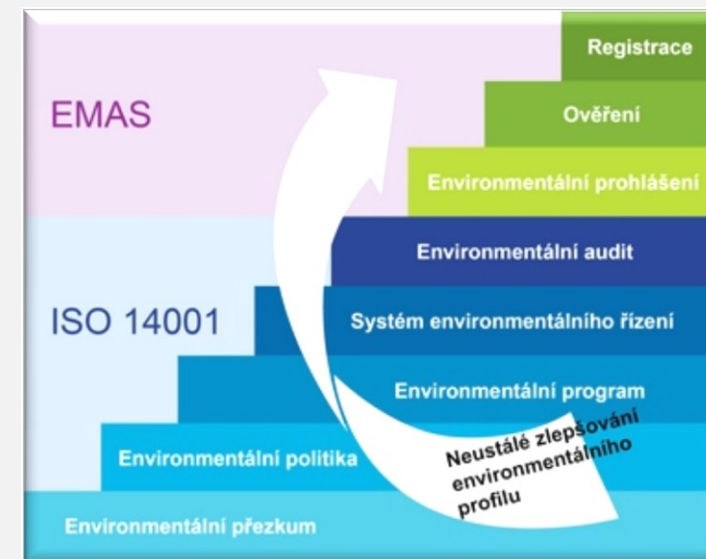
pan Richard BRABEC

pan Ivo VONDRÁK

pan Jan CZUDEK

ECO-MANAGEMENT AND AUDIT SCHEME (EMAS)

- Systém environmentálního řízení podniku
 - zahrnutí požadavků na ochranu životního prostředí do celkové strategie podniku a jeho činností
- Pravidla stanovená na úrovni EU
 - Blíže viz https://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm
 - Blíže viz <https://emaseu.cz/emas/o-emas>
- Přínosy
 - Úspory energie a zdrojů
 - Snížení počtu porušení práva životního prostředí a mimořádných událostí
 - Zvýšení důvěryhodnosti podniku
 - Více obchodních příležitostí – kvalifikační předpoklad pro veřejné zakázky
 - Právní úlevy

JAK FUNGUJE EMAS?

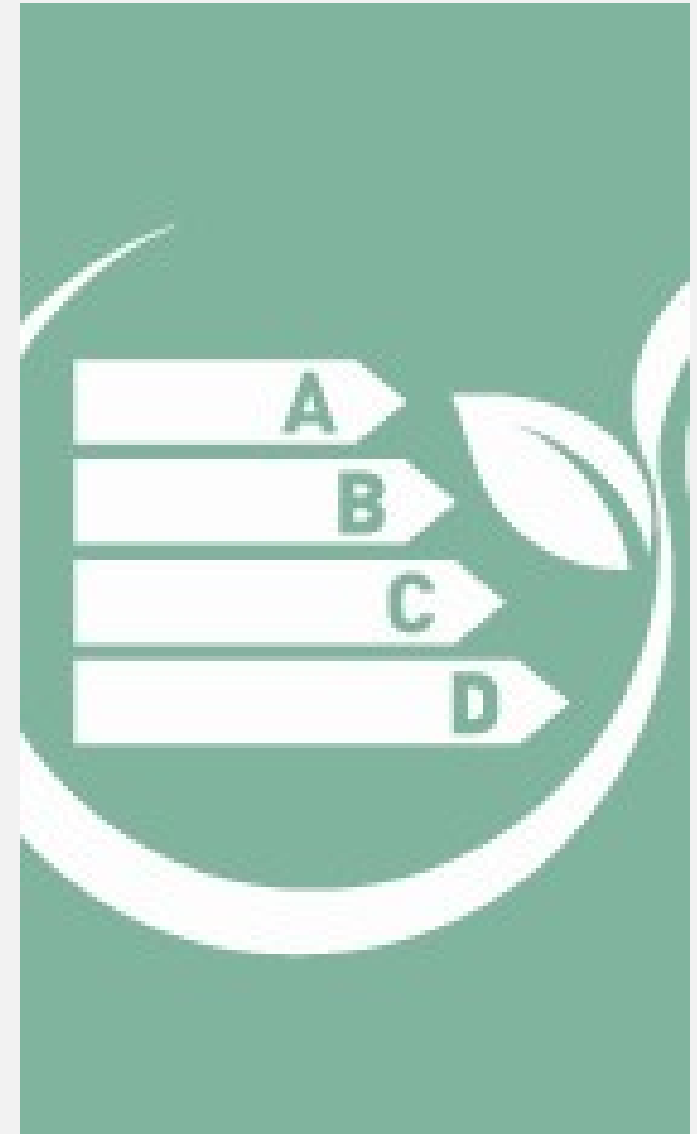

ENVIRONMENTÁLNÍ
TECHNOLOGIE A
EKOINOVACE

- Systém nástrojů pro podporu výzkumu a uplatňování ekologicky šetrných řešení při současném zvyšování konkurenceschopnosti podniků
 - oblasti: oběhové hospodářství, chytrá města/obce,...
- [Akční plán pro ekologické inovace](#)
 - Integrace ekoinovací do environmentální a průmyslové politiky
- [Finanční programy](#)
 - Horizon Europe, Inovační fond, Program LIFE
- [Evropský institut inovací a technologií](#)
 - Vytváření partnerství mezi podniky, subjekty z oblasti vzdělávání a výzkumu

EKODESIGN A ENERGETICKÉ ŠTÍTKY

- Integrace environmentálních požadavků do procesu navrhování a vývoje produktu
 - Opravitelnost a recyklovatelnosti
- Dobrovolné → postupné povinné zavádění pro jednotlivé druhy výrobků
 - Unijní úroveň regulace, blíže viz https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/about_cs
- **Energetické štítky** = informace pro spotřebitele
- Databáze produktů EPREL ([European Product Database for Energy Labelling](#))
 - Registrace produktu před uvedením na trh (povinná/dobrovolná)

EKOLOGICKY ŠETRNÉ VÝROBKY A ENVIRONMENTÁLNÍ ZNAČENÍ

- Dobrovolný informační nástroj
 - Podpora nabídky a poptávky ekologicky šetrných produktů
 - Ověřitelné, přesné a neklamavé informace
- Standardizace (ISO normy)
- [Typy environmentálního značení](#)
 - Ekoznačky (typ 1)
 - produkty splňující předem stanovená environmentální kritéria v rámci určité produktové kategorie, které jsou nezávisle ověřeny třetí stranou
 - Vlastní environmentální tvrzení (typ 2)
 - tvrzení o produktu vydané výrobcem bez certifikace třetí, nezávislou stranou, které musí být veřejně ověřitelné na základě informací dobrovolně zpřístupněných vyhlášovatelem
 - Environmentální prohlášení o produktu (Typ 3)
 - kvantifikované informace zahrnující celý životní cyklus určené ke srovnání produktů shodných funkčních vlastností, vytvořené podle předem stanovených požadavků a nezávisle ověřené třetí stranou

EKOZNAČKY (TYP I)

- Ekologicky šetrný výrobek/služba, blíže viz <https://ekoznacka.cz/ekoznaceni/ekoznacka-esv-a-ess>
 - Národní program označování Ekologicky šetrných výrobků (usnesení vlády č. 159/1993, ISO 14024)
 - Ochranná známka registrovaná u Úřadu průmyslového vlastnictví
- EU Ecolabel, blíže viz https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm
 - Program EU (nařízení EU č. 66/2010 a rozhodnutí Komise pro jednotlivé kategorie produktů, ISO 14024)
 - [EU Ecolabel Katalog produktů](#)
- [Global Ecolabelling Network \(GEN\)](#)
 - Světová síť organizací zabývajících se ekoznačkami

VLASTNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ TVRZENÍ (TYP II)

- Marketingový nástroj
 - Zásady dle ISO 14021
 - Usměrnění nesprávných a nevhodných značení a prohlášení
- Provázanost s hospodářskou soutěží, reklamou a ochranou spotřebitele
- ano
 - Kompostovatelný, recyklovatelný, opakovaně použitelný
 - GRAFICKÉ SYMBOLY, SROVNÁVACÍ TVRZENÍ
- ne
 - PŘÁTELSKÝ K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ, EKOLOGICKÝ, BIO,
 - NEPRAVDIVÉ, NEDOLOŽITELNÉ, ZAVÁDĚJÍCÍ

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ O PRODUKTU (TYP III)

- ISO 14025
- Průkazně zjištěné na základě analýzy životního cyklu (LCA)
- Neproказuje ekologickou šetrnost produktu, slouží ke srovnání
- Ověřené a transparentní vlivu produktu na životní prostředí
 - [Databáze EPD](#)

Lidé na prvním místě – Ekologizace Evropské komise

Evropská komise jde příkladem – stanovila si ambiciózní, ale realistický plán dosáhnout do roku 2030 klimatické neutrality.

EU usiluje o to, aby se Evropa do roku 2050 stala prvním klimaticky neutrálním kontinentem na světě, jak bylo oznámeno v [Zelené dohodě pro Evropu](#).

Evropská komise je odhodlána být průkopníkem v přechodu na klimaticky neutrální společnost. K tomu poslouží ambiciózní a realistický plán pro dosažení klimatické neutrality do roku 2030.

Jako důkaz tohoto odhodlání přijala Komise u příležitosti Dne Země 2022 [závazek](#) v rámci [evropského klimatického paktu](#) a zavázala se k postupnému snižování emisí skleníkových plynů nejméně o 60 % ve srovnání s rokem 2005. Zbývající emise budou kompenzovány vysoce kvalitním certifikovaným pohlcováním uhlíku.

V Česku přibývají "zelená" pracoviště. Do deseti let bude mít ekologickou certifikaci až 60 procent kanceláří

Reklamy Google

Nahlásit tuto reklamu

Proč tato reklama? ▸

EKOLOGIZACE KANCELÁŘÍ

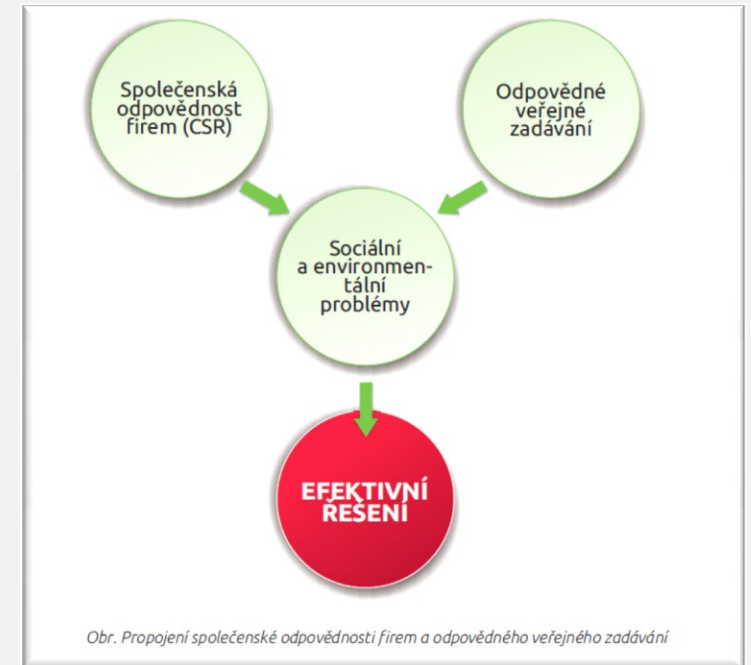
EKOLOGIZACE KANCELÁŘÍ (ADMINISTRATIVNÍHO PROVOZU)

- Ekologizace budov
 - Udržitelná architektura a výstavba
 - [Ekologická Certifikace budov](#) = komplexní hodnocení udržitelnosti budov založeném na bodovém hodnocení jednotlivých kritérií (management, materiály, doprava, nakládání s odpady, hospodaření s vodou, vnitřní prostředí a zdraví, znečišťování prostředí, spotřeba energií, ekologie a využití půdy)
- Ekologizace provozu při využití různých environmentálně zaměřených nástrojů
 - [Cirkulární kanceláře](#)
 - Šetrné využívání energie
 - Nakládání s odpady v souladu s oběhovým hospodářstvím
 - Kvalitní a ekologické kancelářské potřeby
 - Ekologický úklid
 - Ekologizace stravování, viz např. [cirkulární kavárny](#)

ZELENÉ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

- *Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit. § 6/4 zákona č. 134/2016 Sb.*
 - = Odpovědné veřejné zadávání
- postup, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například dopad na životní prostředí, trvale udržitelný rozvoj, životní cyklus dodávky, služby nebo stavební práce a další environmentálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou
 - Např. ekologické značení, energetická náročnost, EMAS, využití cirkulární ekonomiky (pronájem, recyklovatelné produkty)
- Zelené veřejné zakázky v EU
 - Dobrovolný nástroj, Komisí doporučená kritéria pro zadávání

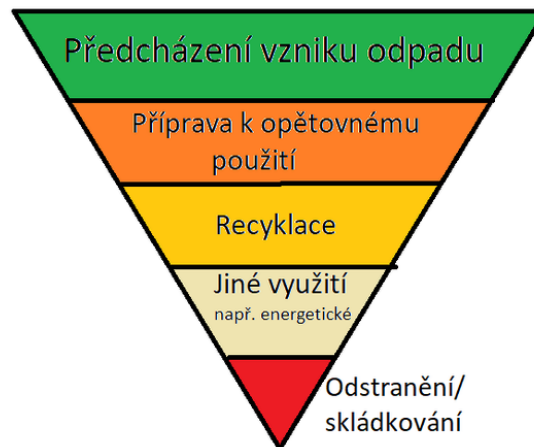
EKOLOGICKY ŠETRNÝ PŘÍSTUP K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ JEDNOTLIVCŮ

- Ekologická domácnost
- Koncept zero waste = **REFUSE – REDUCE – REUSE – RECYCLE – ROT**
 - změna životního stylu a postupů tak, aby napodobili udržitelné přírodní cykly, kde jsou všechny materiály a výrobky navrženy tak, aby mohly být použity znovu
- Ekologické čisticí prostředky
 - ekoznačky
- Přírodní kosmetika
 - certifikáty, blíže viz např. <https://www.kez.cz/prirodni-a-bio-kosmetika>
- Šetrná spotřeba energie, vody
 - Vazba na energetické štítky

nakup nové
vyrob si, z toho co vlastniš
vyměň, co nepoužíváš
půjč si, co potřebuješ
použij, co máš

zamítň
zreduj
zůžtkuj
zrecykluj
zkompostuj

OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ A HIERARCHIE NAKLÁDÁNÍ S
ODPADY
UDRŽITELNÁ DOMÁCNOST – ZERO WASTE

EKOLOGICKY ŠETRNÝ PŘÍSTUP K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ JEDNOTLIVCŮ

- Ekologické potraviny (Biopotraviny)
 - Potraviny vyprodukované v režimu ekologické produkce v souladu s právními předpisy
 - Nařízení EU a zákon o ekologickém zemědělství
 - Ekologické nerovná se zdravější, ale vysoká kvalita, ekologicky šetrné postupy pěstování rostlin a chovu zvířat
 - Certifikace na úrovni EU nebo ČR
 - Označování: logo, kód kontrolní organizace, původ surovin
- Místní potraviny
 - [Farmářské Bedýnky](#)
 - [Prodej ze dvora](#)
 - Konečnému spotřebiteli, na tržišti, nebo do místního maloobchodu
 - Farmářské trhy
 - Regionální/česká potravina

ALTERNATIVNÍ ZPŮSOBY PRODUKCE POTRAVIN

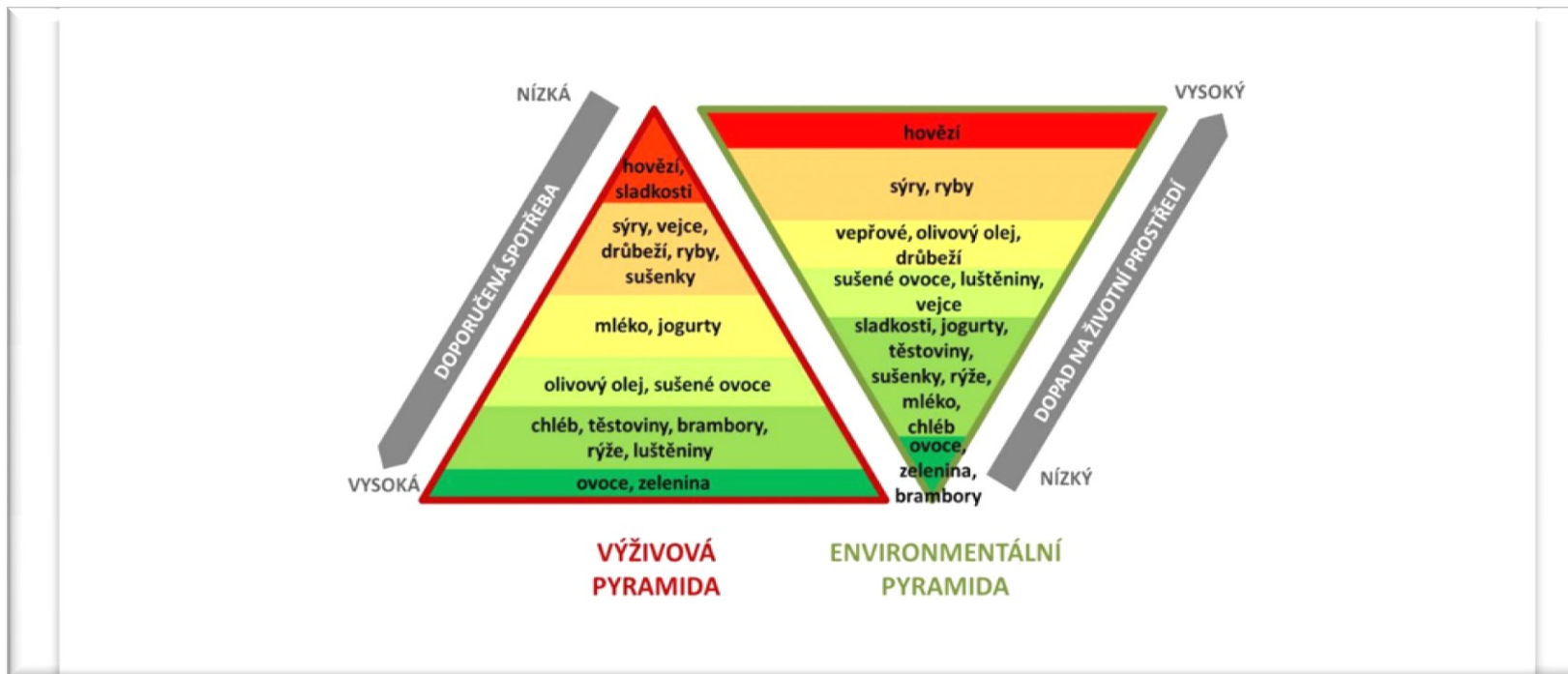
- Integrovaná produkce ovoce, zeleniny, vinné révy
- [Biodynamická produkce](#)
 - Certifikace nebo Ochranné známky
 - Pravidla/směrnice/metodiky soukromých organizací

UDRŽITELNÁ MÓDA FAST FASHION VS. SLOW FASHION

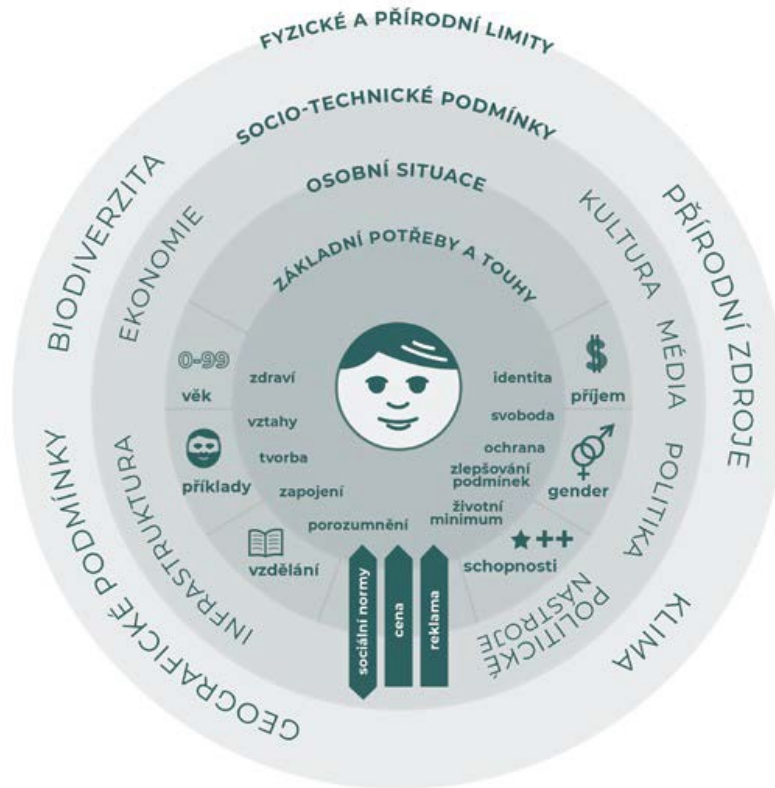
- Certifikace
 - Fair-trade (řada různých certifikátů), [GOTS](#), [Oeko-Tex Standard 100](#)
- Přírodní materiály vs. energetická náročnost jejich pěstování
 - Biobavlna, konopí, len, bambus
- Recyklovatelnost a [Upcyklace](#)
- Lokální výroba a řemeslné zpracování

UDRŽITELNÁ STRAVA – FLEXITERIÁNSTVÍ, FOODGROOT,...

ODPOVĚDNÁ SPOTŘEBA

FAKTORY PŮSOBÍCÍ NA UTVÁŘENÍ ŽIVOTNÍHO STYLU:
(hierarchicky uspořádané) úrovně vlivu na potřeby a přání

- Konzumní životní styl vs. Planetární limity
 - [Ekologická stopa](#)
- Základní oblasti
 - Stravování
 - Bydlení
 - Mobilita
 - Nakupování

GREENWASHING VS. EKOLOGICKÝ PŘÍSTUP POSUŽTE SAMI...

- Program sběru oblečení HaM https://www2.hm.com/cs_cz/zeny/vybrat-podle-stylu/16r-garment-collecting.html
- Otoč obal https://www.rohlik.cz/tema/otoc-obal?_ref=top
- Svět rostlinné kosmetiky Yves rocher https://www.yves-rocher.cz/ekologicke_pestovani
- Škoda stromky <https://www.skoda-auto.cz/o-nas/grant-skoda-stromky>

DĚKUJI ZA POZORNOST...